

# Нацрт А- Интегрирана еколошка дозвола

---

**Име на компанијата**

Друштво за производство на  
идустриски гасови  
ТГС Технички Гасови АД,  
Скопје

**Адреса**

Ул. Пролетерска Бр. 4

**Поштенски број и град**

1060 Скопје

---

Број на дозвола

Дозвола бр. 11-7442/2

## Содржина

|  |     |
|--|-----|
| А-Интегрирана еколошка дозвола.....                            | i   |
| Содржина .....   | ii  |
| Вовед.....   | vii |
| Дозвола.....   | 11  |
| 1 Инсталација за која се издава дозволата.....                 | 12  |
| 2 Работа на инсталацијата .....                                | 15  |
| 2.1 Техники на управување и контрола .....                     | 15  |
| 2.2 Суровини (вклучувајќи и вода).....                         | 19  |
| 2.3 Техники на работа.....                                     | 19  |
| 2.4 Заштита на подземните води.....                            | 10  |
| 2.5 Ракување и складирање на отпадот .....                     | 11  |
| 2.6 Преработка и одлагање на отпад .....                       | 12  |
| 2.7 Енергетска ефикасност .....                                | 12  |
| 2.8 Спречување и контрола на несакани дејствија .....          | 13  |
| 2.9 Бучава и вибрации .....                                    | 14  |
| 2.10 Мониторинг .....  | 15  |
| 2.11 Престанок на работа.....                                  | 15  |
| 2.12 Инсталации со повеќе оператори .....                      | 16  |
| 3 Документација .....  | 17  |
| 4 Редовни извештаи .....                                       | 19  |
| 5 Известувања .....  | 20  |
| 6 Емисии .....   | 22  |
| 6.1 Емисии во воздух.....                                      | 22  |
| 6.2 Емисии во почва.....                                       | 25  |
| 6.3 Емисии во вода (различни од емисиите во канализација)..... | 26  |
| 6.4 Емисии во канализација .....                               | 28  |
| 6.5 Емисии на топлина.....                                     | 30  |
| 6.6 Емисии на бучава и вибрации.....                           | 31  |
| 7 Пренос до пречистителна станица за отпадни води .....        | 40  |
| 8 Услови надвор од локацијата.....                             | 41  |
| 9 Програма за подобрување .....                                | 42  |
| 10 Договор за промени во пишана форма .....                    | 43  |
| Додаток 1 .....  | 544 |
| Додаток 2 .....  | 45  |

## Речник на користени поими

|   |  |
|---|--|
| <b>Аеросол</b>                          | Суспензија на цврсти и течни честички во гасен медиум.   |
| <b>Атмосферска вода</b>                 | Дождовна вода што дотекува од покриви и места каде што не се одвиваат процесите.   |
| <b>Барање</b>                           | Барањето поднесено од страна на Операторот за оваа дозвола   |
| <b>БПК</b>                              | Биолошка потрошувачка на кислород за 5 дена  |
| <b>ГВЕ</b>                              | Гранични вредности на емисија  |
| <b>ГИЖС</b>                             | Годишен извештај за животна средина  |
| <b>Годишно</b>                          | Приближно во интервали на 12 месеци Период или дел од период од 12 последователни месеци   |
| <b>Градежен отпад и отпад од рушење</b> | Отпад што потекнува од градење, реновирање и рушење: глава 17 од националниот каталог на отпади или како што е договорено на друг начин.   |
| <b>Гранични вредности на емисија</b>    | Масата, изразена во смисла на одредени специфични параметри, концентрацијата и/или нивото на испуштање, кои не смеат да бидат надминати во текот на еден или повеќе временски периоди. |
| <b>Граница за масен проток</b>          | Гранична вредност на емисија која е изразена како максимална маса на една супстанција што може да биде емитирана во единица време.   |
| <b>dB (A)</b>                           | Децибели   |
| <b>Ден</b>                              | Секој период од 24 часа  |
| <b>Денски</b>                           | Периодот од 08.00 до 22.00 (сите промени треба да се одразат на дефиницијата за вноќно времје).  |
| <b>Дневно</b>                           | За време на сите денови од работата на инсталацијата и во случај на емисии, кога емисиите се одвиваат ; со најмалку едно мерење во било кој еден ден.                                  |
| <b>Договор</b>                          | Писмен договор   |
| <b>Документација</b>                    | Секој извештај, запис, податок, слика, предлог, интерпретација или друг документ во писмена или електронска форма кој се бара со оваа дозвола.   |
| <b>Двегодишно/ биенално</b>             | Еднаш на секои две години  |
| <b>Еколошка штета</b>                   | Согласно дефиницијата за еколошка штета во член 5 од Законот за животна средина  |

|  |  |
|--|--|
| <b>Зелен отпад</b>                     | Отпадно дрво (не вклучувајќи импрегнирано дрво), растителни материјали како што е откос од трева и друга вегетација.   |
| <b>I.S.EN<br/>Инцидент</b>             | Интернационален стандард ЕН<br>(i) итен случај;<br>(ii) секоја емисија што не е во согласност со условите од оваа дозвола;<br>(iii) секое надминување на дневниот капацитет на опремата за ракување со отпад;<br>(iv) секое ниво, дадено во ова дозвола, а е достигнато или надминато, и<br>(v) секоја индикација дека загадување на животната средина се случило или може да се случи.  |
| <b>Индустриски не опасен отпад</b>     | Согласно дефиницијата за виндустриски не опасен отпад од член 6 од Законот за управување со отпад: Индустриски неопасен отпад е отпадот што се создава при производствените процеси во индустријата и не содржи опасни карактеристики, а според својствата, составот и количеството се разликува од комуналниот отпад;   |
| <b>Инсталација</b>                     | Согласно дефиницијата за винсталацијав од член 5 од Законот за животна средина :<br>- во однос на интегрираните еколошки дозволи, е неподвижна техничка единица каде што се вршат една или повеќе пропишани активности и активности кои се непосредно поврзани со нив, а кои би можеле да имаат ефект врз емисиите и врз загадувањето;<br>- во однос на спречувањето и контролата на хавариите со учество на опасни супстанции, инсталација е техничка единица во рамките на еден систем во кој се произведуваат, употребуваат, складираат или се ракува со опасни супстанции. Таа ја вклучува целокупната опрема, објекти-те, цевководите, машините, алатките, приватните железнички споредни колосеци, станиците за истовар кои ја опслужуваат инсталацијата, складовите или сличните градби, потребни за работа на инсталацијата. |
| <b>ИСКЗ</b>                            | Интегрирано спречување и контрола на загадувањето  |
| <b>ИСО</b>                             | Интернационална организација за стандарди  |
| <b>К</b>                               | Келвин (единица мерка за температура).   |
| <b>Капацитет/ опрема за задржување</b> | Опрема наменета за задржување на евентуално истечен материјал, собирници.  |
| <b>кРа</b>                             | Кило Паскали.  |
| <b>Квартално</b>                       | Цел или дел од период од три последователни месеци, почнувајќи од првиот ден на Јануари, Април, Јули или Октомври.   |
| <b>Leq</b>                             | Еквивалентно континуирано ниво на звук   |

|  |   |
|--|---|
| <b>Локација чувствителни на бучава (ЛЧБ)</b> | Секоја резидентна куќа, хотел или хостел, болници, училишта, верски објекти, или било други места и објекти за кои е потребно отсуство на бучава со нивоа кои предизвикуваат непријатност.  |
| <b>МДКе</b>                                  | Максимална дозволена концентрација на загадувачки материи во гасовите кои се емитураат.   |
| <b>Месечно</b>                               | Минимум 12 пати во текот на една година, приближно во месечни интервали.  |
| <b>Надлежен орган</b>                        | Тело одговорно за издавање на ИСКЗ дозволи  |
| <b>НДТ</b>                                   | Најдобри достапни техники   |
| <b>Неделно</b>                               | За време на сите недели од работата на инсталацијата и во случај на емисии, кога има емисија; со минимум едно мерење во било која недела.   |
| <b>Нокно време</b>                           | Од 22.00 до 08.00 часот   |
| <b>Одржува</b>                               | Чување во добра состојба, вклучувајќи и редовна инспекција, сервисирање, калибрација и поправки доколку се потребни, со цел адекватно да извршува функцијата.   |
| <b>Оператор</b>                              | Согласно дефиницијата за вОператорг од член 5 од Законот за животна средина: - секое правно или физичко лице кое врши професионална активност, или врши активности преку инсталацијата и/или ја контролира, или лице на кое му се доверени или делегирани овластувања за донесување економски одлуки во однос на активноста или техничкото работење, вклучувајќи го и носителот на дозволата или овластување за таквата активност, односно лицето кое е задолжено да регистрира или алармира за активноста. |
| <b>Полугодишно</b>                           | Целиот или дел од периодите од 6 последователни месеци  |
| <b>Постројка</b>                             | Секое место или простор употребен за преработување или пак третман на отпадот.  |
| <b>Праг за масен проток</b>                  | Количина на масен проток, над која се применува ограничување со МДК.  |
| <b>ПРЕО</b>                                  | Проценка на ризикот од еколошка одговорност   |
| <b>Прилог</b>                                | Секое повикување на Прилог од оваа дозвола се однесува на прилози поднесени како дел од оваа дозвола  |
| <b>Примерок</b>                              | Доколку контекстот на оваа дозвола не кажува нешто спротивно, примерокот ќе вклучи мерење со електронски инструменти.   |
| <b>ПСОВ</b>                                  | Пречистителна станица за отпадни води   |

|   |  |
|---|--|
| <b>ПУЖС</b>                                   | Програма за управување со животната средина  |
| <b>ПУРЗ</b>                                   | План за управување со ризикот по затворање   |
| <b>Работни часови</b>                         | Часови/време во кое инсталацијата има дозвола/е овластена да работи.   |
| <b>РИПЗМ</b>                                  | Регистер на испуштање и пренос на загадувачки материи.   |
| <b>РК</b>                                     | Растворен кислород   |
| <b>СЧ</b>                                     | Суспендирани честички  |
| <b>Санитарен/<br/>комунален<br/>ефлуент</b>   | Отпадни води од тоалетите, местата за миеење и кантината во инсталацијата.   |
| <b>Слика</b>                                  | Секое повикување на слика или број на слика значи слика или број на слика содржани во барањето, освен ако не е на друг начин договорено.           |
| <b>Соодветно<br/>осветлување<br/>(светло)</b> | 20 лукса, мерено на ниво на почва  |
| <b>Стандардна<br/>Метода</b>                  | Национална, европска или интернационално признаена процедура (пр. И.С. ЕН, ИСО, ЦЕН, БС или еквивалентно).   |
| <b>СУЖС</b>                                   | Систем за управување со животната средина  |
| <b>Тешки метали</b>                           | Тешки метали се група на елементи меѓу бакар и бизмут во периодниот систем на елементи - со специфична густина поголема од 4.0 г/цм <sup>3</sup> . |
| <b>Течен отпад</b>                            | Било кој отпад во течна форма и што содржи помалку од 2% сува материја.  |
| <b>X1 софтверски<br/>пакет</b>                | Софтвер кој се користи за внесување на податоци, нивно пресметување и претставување на влијанието како и информации за трошоците.                  |
| <b>ЦЕН (CEN)</b>                              | Comité Européen De Normalisation – European Committee for Standardisation.   |

## Вовед

### Овие воведни белешки не се дел од дозволата

Следната дозвола е издадена согласно Законот за животна средина (Службен весник 53/05, 81/05, 24/07, 159/08 и 83/09) за работа на инсталација што извршува една или повеќе активности наведени во Уредбата на Владата за "Определување на инсталациите за кои се издава интегрирана еколошка дозвола со временски распоред за поднесување оперативни планови", до одобреното ниво во Дозволата.

### Краток опис на инсталацијата регулирана со оваа дозвола

| Други интегрирани дозволи поврзани со оваа инсталација |                 |                  |
|--|-----------------|------------------|
| Сопственик на дозволата                                | Број на дозвола | Дата на издавање |
| Нема   | /               | /                |

| Заменети дозволи/Согласности/Овластувања поврзани со оваа инсталација |                 |                  |
|---|-----------------|------------------|
| Сопственик  | Референтен број | Дата на издавање |
| Нема  | /               | /                |

ТГС Технички Гасови АД - Скопје, Производна единица Железара, се наоѓа во кругот на некогашната Железарница - Скопје.

Основната дејност на инсталацијата е производство на кислород и азот во гасна и течна агрегатна состојба.

Суровина за производство на наведените производи е атмосферскиот воздух, додека технолошкиот процес се заснива врз сепарација на финалните производи од самиот атмосферски воздухот.

Всисуваниот воздух оди преку филтерски систем, заради прочистување а потоа се носи во воздушниот компресор каде што се компримира до потребниот работен притисок. Компримиран и делумно оладен воздух се внесува во ладилник каде што се лади до температура на околината а која што се постигнува со помош на разладна вода. Атмосферскиот воздухот поминувајќи низ ладилникот ствара директен контакт со водата при што делумно се издвојува CO<sub>2</sub> и другите присутни примеси во воздухот растварајќи се во истата.

Понатаму ладењето продолжува во системот на изменувачи на топлина каде што за ладење на воздухот се користат ладилни струји од чист кислород, азот и отпадна струја од азот.

Крајното втечнување и разложување на воздухот до неговите компоненти односно до крајниот производ се врши во ладниот блок од каде што се одведуваат до резервоарите за складирање. Од резервоарите, со помош на пумпи, се врши полнење на автоцистерните со готовиот производ и понатаму се доставува до самиот потрошувач.

Проектираниот капацитет за производство на инсталацијата за течен кислород е  $227,5 \text{ Nm}^3/\text{h}$ , за гасен кислород  $2067,5 \text{ Nm}^3/\text{h}$ , за течен азот  $205 \text{ Nm}^3/\text{h}$  и за гасен азот  $450 \text{ Nm}^3/\text{h}$ .

Вкупниот број на вработени во компанијата е 160.



## **Комуникација**

Доколку сакате да контактирате со Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина (во понатамошниот текст Надлежниот орган) во врска со оваа дозвола, ве молиме наведете го Бројот на дозволата.

За било каква комуникација, контактирајте го Надлежниот орган на адреса: бул. Гоце Делчев бб (зграда на МРТ) 10 спрат, 1000 Скопје.

## **Доверливост**

Дозволата го обврзува Операторот да доставува податоци до Надлежниот орган. Надлежниот орган ќе ги стави податоците во јавните регистри, согласно потребите на Законот за животна средина. Доколку Операторот смета дека било кои од обезбедените податоци се деловно доверливи, може да се обрати до Надлежниот орган да ги из земе истите од регистарот, согласно Законот за животна средина. За да и овозможи на Надлежниот орган да определи дали податоците се деловно доверливи, Операторот треба истите јасно да ги дефинира и да наведе јасни и прецизни причини поради кои бара изземање. Операторот може да наведе кои документи или делови од нив ги смета за деловно или индустриски доверливи, согласно Законот за животна средина, чл.55 ст.2, точка 4. Операторот ќе ја наведе причината поради која Надлежниот орган треба да одобри доверливост. Податоците и причината за доверливост треба да бидат приложени кон барањето за интегрирана еколошка дозвола во посебен плик.

## **Промени во дозволата**

Оваа дозвола може да се менува во согласност со Законот за животна средина.

## **Предавање на дозволата при престанок на работа на инсталацијата**

При делумен или целосен престанок со работа на инсталацијата, Операторот го известува органот. Со цел барањето да биде успешно, операторот мора да му покаже на Надлежниот орган, согласно член 120 ст. 3 од Законот за животна средина, дека не постои ризик од загадување и дека не се потребни понатамошни чекори за враќање на местото во задоволителна состојба.

## **Пренос на дозволата**

Пред да биде извршен целосен или делумен пренос на дозволата на друго лице, треба да се изготви заедничко барање за пренос на дозволата од страна на постоечкиот и предложениот сопственик, согласно член 118 од Законот за животна средина. Доколку дозволата овластува изведување на посебни активности од областа на управувањето со отпад, тогаш е потребно да се приложи уверение за положен стручен испит за управување со отпад за лицето задолжено за таа активност.

## Преглед на барани и доставени документи

| Предмет  | Датум      | Коментар  |
|--|------------|---|
| Барање бр. 11-7442/2   | 31.12.2007 | Одлучено  |
| Известување<br>Бр.11-530/1   | 21.01.2008 | Напишано е известување до ТГС Тенички гасови АД- Скопје за прием на барањето        |
| Доставување на примерок од барањето до Државен Инспекторат за Животна средина при МЖСПП бр. 11-467/1 | 16.01.2009 | Доставен е примерок од барањето до Државен Инспекторат за Животна средина при МЖСПП |
| Доставување на примерок од барањето до ККЈ при МЖСПП бр. 11-467/1                                    | 16.01.2009 | Доставен е примерок од барањето до Канцеларијата за Комуникација со Јавноста        |
| Доставување на примерок од барањето до Министерство за Здравство бр. 11-467/1                        | 16.01.2009 | Доставен е примерок од барањето до Министерство за Здравство                        |
| Доставување на примерок од барањето до Министерство за Земјоделство ШВ бр. 11-467/1                  | 16.01.2009 | Доставен е примерок од барањето до Министерство за Земјоделие                       |
| Доставување на примерок од барањето до Општина Ѓорче Петров бр. 11-467/1                             | 16.01.2009 | Доставен е примерок од барањето до Општина Ѓорче Петров                             |
| Објавување на барањето во весникот Вечер и Лајм бр.11-517/1 (20.01.2009)                             | 17.01.2009 | Објавување на барањето во дневен печат  |
| Барање за дополнување бр. 11-1550/2  | 03.03.2009 | Напишан е заклучок за дополнување на барањето                                       |
| Доставување на дополнување бр. 11-5381/1   | 23.06.2009 | Доставен е одговорот на забелешките   |
| Барање за дополнување бр. 11-6908/1  | 11.08.2009 | Напишан е заклучок за дополнување на барањето                                       |
| Доставување на дополнување бр. 11-8030/1   | 16.09.2009 | Доставен е одговорот на забелешките   |
| <b>дополнување</b>   |            |   |
| Објава на Нацрт дозвола  |            | Објавување на Нацрт дозволата во дневен печат И Њеб страната на М за зивот.         |
|  |            | Одлучено позитивно  |

---

## Д о з в о л а

### Закон за животна средина

#### Дозвола

Број на дозвола

{Бр.}

Надлежниот орган за животна средина во рамките на својата надлежност во согласност со член 95 од Законот за животна средина (Сл. весник Бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08), го овластува:

**Операторот:** Друштво за производство на индустриски  
гасови ТГС Технички Гасови АД Скопје

со регистрирано седиште на:

**Адреса:** Пролетерска Бр. 4

**Поштенски број Град:** 1060 Скопје

**Држава:** Р. Македонија

**Број на регистрација на компанијата:** 4052510

да раководи со Инсталацијата:

**Цело име на инсталацијата:** ТГС Технички Гасови А.Д. Скопје

Постројка за производство на кислород и азот во  
кругот на Железарница Скопје

**Адреса:** 16 та Македонска бригада бр.18

**Поштенски број, Град:** 1000 Скопје

во рамките на дозволата и условите во неа.

**МИНИСТЕР**

**Dr. Nexhati Jakupi**

Датум

## У С Л О В И

### 1 Инсталација за која се издава дозволата

1.1.1 Операторот е овластен да изведува активности и/или поврзани активности наведени во Табела 1.1.1.

| Табела 1.1.1  |   |   |
|---|---|---|
| Активност од Анекс 1 од Уредбата за определување на инсталациите за кои се издава интегрирана еколошка дозвола со временски распоред за поднесување оперативни планови  | Опис на наведената активност  | Граници на наведената активност   |
| <p>Хемиски инсталации за производство на базични неорганички хемикалии:</p> <p>а) гасови, како што се: амоњак, хлор и хидрогенхлорид, флуор или хидрогенфлуорид, јаглеродни оксиди, сулфурни соединенија, азотни оксиди, водород, сулфур оксид, карбонилхлориди (Анекс I, точка 4.2.а.)</p> | <p>Производство на течен кислород, гасен кислород, течен азот и гасен азот.</p> | <p>Проектиран капацитет на инсталацијата е течен кислород 227,5 Nm<sup>3</sup>/h, гасен кислород 2067,5 Nm<sup>3</sup>/h, течен азот 205 Nm<sup>3</sup>/h, гасен азот 450 Nm<sup>3</sup>/h.</p> |

**1.1.2** Активностите овластени во условите 1.1.1 ќе се одвиваат само во рамките на локацијата на инсталацијата, прикажана подолу во планот.

| Табела 1.1.2   |                          |
|--|--------------------------|
| Документ   | Координати на локацијата |
| Мапа на ТГС Технички Гасови АД Скопје.<br>Постројка за производство на кислород и азот во кругот на Железарница Скопје | 21 462 83 E 42 018 23 N  |



- 1.1.3** Инсталацијата не смее да работи над капацитетот наведен во барањето без писмено одобрување на Надлежниот орган.
- 1.1.4** Во обележаниот дел, во рамките на локацијата, не се дозволуваат никакви активности, се додека не се изврши комплетна ремедијација на просторот.
- 1.1.5** Оваа Дозвола е само за потребите на ИСКЗ според Законот за Заштита на животната средина (Службен Весник на РМ 53/05, 81/05, 24/07, 159/08 и 83/09) и ништо во оваа Дозвола не го ослободува Операторот од обврските за исполнување на условите и барањата од други закони и подзаконски акти.
- 1.1.6** Инсталацијата ќе работи, ќе се контролира и ќе се одржува и емисиите ќе бидат такви како што е наведено во оваа дозвола, Сите програми кои треба да се извршат според условите на оваа Дозвола стануваат дел од дозволата

## 2 Работа на инсталацијата

### 2.1 Техники на управување и контрола

**2.1.1** Инсталацијата за која се издава дозволата, согласно условите во дозволата, ќе биде управувана и контролирана онака како што е опишано во барањето за дозвола за ИСКЗ наведени во Табела 2.1.1, или на друг начин договорен со Надлежниот орган во писмена форма.

| Табела 2.1.1 : Управување и контрола |                              |                     |
|--------------------------------------|------------------------------|---------------------|
| Опис                                 | Документ                     | Дата кога е примено |
| Поглавје III                         | Барање и прилог кон барањето | 31.12. 2007         |

**2.1.2** Целата инсталација, опремата и техничките средства користени во управувањето со Инсталацијата за која се издава дозволата ќе бидат одржувани во добра оперативна состојба.

**2.1.3** Во инсталацијата за која се издава дозволата ќе работи персонал кој е соодветно обучен и целосно запознаен со барањата од дозволата.

**2.1.4** Копија од оваа дозвола и оние делови од барањето на кои се однесува дозволата ќе бидат достапни во секое време, за целиот персонал вклучен во изведување на работата што е предмет на барањата од дозволата.

**2.1.5** Менаџерот на инсталацијата или номинирано, соодветно квалификувано и искусно лице, во улога на заменик, ќе биде присутен во инсталацијата во секое време во текот на работата на инсталацијата или како што е поинаку назначено од страна на Надлежниот орган.

**2.1.6** Целиот персонал ќе биде целосно запознаен со оние аспекти од условите од дозволата, кои се однесуваат на нивните обврски и ќе им биде обезбедена соодветна обука и пишани инструкции за работа, со цел да им помогнат во извршувањето на нивните обврски.

**2.1.7** На внатрешната патна мрежа и работниот простор нема да има отпадоци и прашина. Во рамките на работните процедури, операторот ќе вклучи чистење на локацијата и елиминација на изворите на отпадоци и истекувања од прашина.

**2.1.8** Операторот ќе воспостави и одржува систем за управување со животната средина (СУЖС). Рок за имплементација на системот е 18 месеци од издавањето на оваа дозвола<sup>1</sup>. Рокот се однесува на сите компоненти од овој систем. СУЖС ќе се надградува на годишна база.

**2.1.9** СУЖС како минимум ќе ги вклучува следниве елементи:

**2.1.9.1** *Структура на управувањето и известување*

**2.1.9.2** *Распоред на целите и задачите за животната средина (РЦЗЖС)*

Операторот ќе подготви РЦЗЖС. Распоредот, како минимум ќе обезбеди преглед на сите операции и процеси, вклучувајќи и проценка на практичните опции за ефикасност на енергијата и другите ресурси, употреба на почиста технологија, почисто производство и превенција, потоа спречување, редуција и минимизирање на отпадот, како и вклучување на цели за намалување на отпадот. Распоредот ќе вклучува временски рамки за достигнувањето на поставените цели и ќе се однесува на период од минимум пет години. Распоредот ќе се разгледува годишно и сите измени треба да се пријават кај Надлежниот орган за нивно одобрение, како дел од годишниот извештај за животна средина.

**2.1.9.3** *Програма за управување со животната средина (ПУЖС)*

Операторот ќе му достави за одобрение на Надлежниот орган ПУЖС, вклучувајќи и временски распоред за остварување на целите и задачите за животната средина подготвени во условот 2.1.9.2.

По одобрување на програмата, Операторот треба истата да ја постави и да ја одржува. Таа ќе содржи:

- Распределба на одговорностите за задачите;
- Средства со кои тие може да се остварат;
- Време во кое тие може да се достигнат.



ПУЖС ќе се разгледува еднаш годишно и соодветните дополненија ќе се доставуваат до Надлежниот орган за одобрение, како дел од годишниот извештај за животна средина.

Како дел од ГИЖС, операторот ќе подготви и ќе достави до Надлежниот орган извештај за програмата, вклучувајќи гуспесите во постигнувањето на договорените цели. Таквите извештаи ќе се чуваат во рамките на инсталацијата за период не помал од 7(седум) години и ќе бидат достапни за инспекција од овластените лица на Надлежниот орган.

#### **2.1.9.4 Документација**

- Операторот ќе воспостави и ќе одржува систем за документација на управувањето со животната средина што треба да биде одобрен од Регулаторот;
- Операторот ќе достави копија од оваа дозвола до секој вработен чии должности се поврзани со некои од условите на оваа дозвола.

#### **2.1.9.5 Корективни мерки**

Операторот ќе воспостави процедури за да се обезбеди превземање на корективни мерки доколку специфицираните барања од Дозволата не се исполнети. Во процедурите ќе се дефинираат одговорноста и овластувањето за иницирање на понатамошна истрага и корективни активности во случај на пријавени прекршувања.

#### **2.1.9.6 Подигање на свеста и обука**

Операторот ќе воспостави и ќе одржува процедури за идентификување на потребите за обука и за обезбедување на соодветна обука за целиот персонал чија работа може да има значително вилјание врз животната средина. Операторот е должен да чува записи од обуките.

#### **2.1.9.7 Програма за комуникација**

Операторот ќе воспостави програма за подигање на јавната свест и обука за да се обезбеди дека јавноста може да добие информации во врска со состојбата на животната средина од Операторот во секое време.

#### **2.1.9.8 Програма за одржување**

Операторот ќе воспостави и одржува програма за одржување на целата фабрика и соодветна придружна опрема која ќе има ефект врз состојбата на животната средина, врз основа на инструкциите кои се издадени од страна на производителите/добавувачите или инсталаторите на опремата. Операторот јасно ќе ја алоцира одговорноста за планирање, управување и извршување на сите аспекти од оваа програма на соодветните вработени лица.

### **2.1.9.9 Контрола на ефикасноста на процесите**

Операторот ќе воспостави и одржува програма за да се обезбеди дека постои соодветна контрола на процесот во разни модули на работење. Програмата ќе ги идентификува клучните индикативни параметри за контрола на функционирањето на процесот, како и методи за идентификација за мерење и контролирање на овие параметри. Абнормалните услови во кои што се одвива процесот ќе се документираат и анализираат за да се идентификува било каква корективна активност.

### **2.1.9.10 Ревизија на управувањето со животната средина**

Операторот ќе воспостави и ќе одржува процедури за ревизија на управувањето со животната средина со цел да се провери дали:

- активностите за управувањето со животната средина се во согласност со програмата за управувањето со животната средина и дали тие се имплементирани ефикасно;
- ефикасноста на системот за управување со животната средина во исполнување на политиката за животна средина на инсталацијата.

За таа цел Операторот ќе подготви и одржува План за ревизија.

Планот за ревизија ќе се однесува на следните прашања:

- Специфичните области и активности за ревизија;
- Фреквенцијата на ревизија на секој активност и област, базирано на нивната природа и еколошко значење, како и на резултатите од претходната ревизија;
- Кој има одговорност за вршење ревизија на секоја активност и област;
- Услови кои треба да ги исполнуваат вработените;
- Протокол за вршење на ревизијата, кој може да вклучи користење на прашалници, листи на проверка, интервјуа, мерења и директни опсервации, се во зависност од природата на функцијата која се ревидира;
- Процедури за објавување на заклучоците од ревизијата, доколку инсталацијата превзела таква обврска.

## 2.2 Суровини (вклучувајќи и вода)

- 2.2.1** Операторот, согласно условите од дозволата, ќе користи суровини (вклучувајќи ја и водата) онака како што е опишано во документите наведени во Табела 2.2.1, или на друг начин договорен со Надлежниот орган во писмена форма.

| Табела 2.2.1 : Суровини (вклучувајќи и вода) |  |                     |
|--|--|---------------------|
| Опис   | Документ                               | Дата кога е примено |
| Поглавје IV                                  | Барање и прилог кон Барањето           | 31.12. 2007         |
| Дополнување                                  | Дополнување на Барањето бр. 11-5381/1. | 23.06.2009          |

- 2.2.2** Операторот ќе направи преглед на ефикасноста на употребата на суровини во сите процеси, со особено внимание на намалувањето на создавањето отпад. Утврдувањето ќе се базира на најдобрите меѓународни икуства за овој вид на активност. Онаму каде што се идентификувани можни подобрувања, ќе се инкорпорираат во Распоредот на цели и задачи за животната средина.

- 2.2.3** Полните канти, буриња и други контејнери кои се чуваат за складирање на материјали ќе се чуваат одвоено од празните. Отпадот од амбалажата за масла ќе се чува одвоено од маслата кои се чуваат во безбедна област. Маслата кои се пакувани во буриња ќе се складираат во обезбедена област подалеку од магацинот за амбалажа од масла.

## 2.3 Техники на работа

- 2.3.1** Инсталацијата за која се издава дозволата, согласно условите во дозволата, ќе се води на начин и со примена на техники опишани во документите наведени во Табела 2.3.1, или на друг начин договорен со Надлежниот орган во писмена форма.

| Табела 2.3.1 : Техники на работа |                              |                     |
|----------------------------------|------------------------------|---------------------|
| Опис                             | Документ                     | Дата кога е примено |
| Поглавје II                      | Барање и Прилог кон барањето | 31.12. 2007         |

- 2.3.2** Операторот ќе го минимизира бројот на застои на операциите на инсталацијата.

## 2.4 Заштита на подземните води

- 2.4.1** Суровините, меѓупродуктите и производите ќе се складираат на места наменети за тоа, соодветно заштитени против истурање и истекување. Материјалите јасно ќе бидат означени и соодветно одделени.

| Табела 2.4.1 : Заштита на подземните води |                              |                     |
|---|------------------------------|---------------------|
| Опис                                      | Документ                     | Дата кога е примено |
| Поглавје V.1                              | Барање и Прилог кон барањето | 31.12. 2007         |
| Поглавје V.1                              | Дополнување                  |                     |

- 2.4.2** Товарењето и истоварањето на материјалите ќе се извршува на места наменети за тоа, заштитени од истурање и истекување.

- 2.4.3** Сите резервоари и цевоводи ќе се одржуваат соодветно на материјалите кои се пренесуваат низ или се складираат во нив.

**2.4.4** Операторот во складиштето ќе има соодветен капацитет на опрема и/или соодветни апсорпциски материјали за да го задржат и абсорбираат било кое протекување во инсталацијата. Откако еднаш ќе се употреби апсорпцискиот материјал, истиот ќе се складира на соодветно место.

**2.4.5** Сите садови, пакети, контејнери и буриња ќе бидат јасно означени за да се знае точно нивната содржина.

## 2.5 Ракување и складирање на отпадот

**2.5.1** Според условите од оваа Дозвола, Операторот ќе ракува и ќе го складира отпадот како што е опишано во Барањето или како што е поинаку писмено договорено со Надлежниот орган.

| Табела 2.5.1 : Ракување и складирање на отпадот |                               |                     |
|---|-------------------------------|---------------------|
| Опис  | Документ                      | Дата кога е примено |
| Поглавје V.2                                    | Барање и Прилог кон барањето, | 31.12. 2007         |
| Поглавје V.2                                    | дополнување                   |                     |

**2.5.2** Операторот ќе обезбеди дека отпадот, пред да се пренесе на друго лице, соодветно ќе се спакува и ќе сезначи согласно Националните, Европските и било кои други стандарди кои се на сила во врска со таквото означување.

**2.5.3** Операторот треба да ангажира посебно лице за управување со отпад „ Управител на отпад“ лицето треба да поседува уверение за положен стручен испит за управување со отпад.

**Табела 2.5.2 : Отпад складиран на самата локација**

| Опис на отпадот | Место на складирање на самата локација | Начин на складирање | Услови на складирање |
|-----------------|--|---------------------|----------------------|
|                 |  |                     |                      |

ИМА – треба да достават dodatno

## 2.6 Преработка и одлагање на отпад

**2.6.1** Одлагањето на отпадот на определено место ќе се одвива само во согласност на условите на оваа Дозвола и во согласност со соодветните Национални и Европски законски регулативи и протоколи.

**Табела 2.6.1 : Искористување и отстранување на отпадот**

| Опис                  | Документ                                     | Дата кога е примено |
|-----------------------|--|---------------------|
| Отстранување на отпад | Барање и Прилог кон барањето, Поглавје V. II | 31.12. 2007         |
| Опасен отпад          |  |                     |

## 2.7 Енергетска ефикасност

**2.7.1** Операторот, согласно условите во дозволата, ќе употребува енергија како што е опишано во документите наведени во Табела 2.7.1, или на друг начин писмено договорен со Надлежниот орган .

**2.7.2** Операторот ќе изврши ревизија на енергетската ефикасност на локацијата во рок од една година од датумот на издавањето на оваа дозвола. Ревизијата треба да се повторува во интервали одредени од страна на Надлежниот Орган. Обемот на ревизијата треба да се договори со надлежниот орган.

**2.7.3** Операторот треба да има план за управување со енергијата, кој ќе биде дополнуван годишно.

**2.7.4** Ревизијата ќе ги идентификува сите можности за намалување на употребата на енергијата и нејзино ефикасно користење, а препораките од ревизијата ќе бидат инкорпорирани во Распоредот на цели и задачи за животната средина и во рамките на извештајот специфициран во Додаток 2.

## 2.8 Спречување и контрола на несакани дејствија

**2.8.2** Операторот, согласно условите во дозволата, ќе ги спречи и ограничи последиците од несаканите дејствија, онака како што е опишано во документите наведени во Табела 2.8.1, или на друг начин писмено договорено со Надлежниот орган

| Табела 2.8.1 : Спречување и контрола на несакани дејствија |                              |                     |
|--|------------------------------|---------------------|
| Опис   | Документ                     | Дата кога е примено |
| Поглавје XII   | Барање и Прилог кон барањето | 31.12. 2007         |

**2.8.3** Операторот, во рок од **6(шест)** месеци од датумот на издавање на оваа дозвола, ќе воспостави документирана процедура за итни дејствувања, која ќе ги опфати сите ситуации кои би можеле да се случат на локацијата. Оваа процедура треба да вклучува одредби за минимизирање на ефектите врз животната средина од било која итна ситуација. Оваа процедура треба да се разгледува годишно и да се ажурира по потреба.

- 2.8.4** Операторот ќе изврши оценка на ризикот за да определи дали инсталацијата има потреба од објект за задржување на водата користена за противпожари. Операторот ќе ја поднесе оценката, наодите и препораките во врска со неа до Надлежниот орган заедно со соодветен извештај, во рок од **6(шест)** месеци од датумот на издавање на оваа Дозвола.
- 2.8.5** Во случај да постои значителен ризик за испуштање на контаминирана противпожарна вода, Операторот треба, врз основа на наодите од оценката на ризикот, да подготват и имплементираат, во согласност со Надлежниот орган, соодветна програма за управување со ризици. Програмата за управување со ризици треба целосно да се имплементира во рок од **12 месеци** од датумот на одобрување од страна на Надлежниот орган.
- 2.8.6** Операторот ќе ги има предвид сите упатства подготвени за индустријата од страна на Надлежниот орган.
- 2.8.7** Во случај на несреќа Операторот веднаш треба да:-
- го изолира изворот на било какви емисии,
  - спроведе непосредна истрага за да се идентификува природата, изворот и причината на било која емисија која произлегува од тоа.
  - го процени загадувањето на животната средина, ако го има предизвикано од инцидентот,
  - да идентификува и спроведе мерки за минимизирање на емисиите/нефункционарање и ефектите кои следуваат
  - го забележи датумот и местото на несреќата
  - извести Надлежниот орган и другите релевантни власти.
- 2.8.8** Операторот треба да достави предлог за одобрување до Надлежниот орган во рок од еден месец од несреќата која се случила или на друг начин договорен со Надлежниот орган. Предлогот има за цел да:
- идентификува и постави мерки за да се избегне повторно случување на несреќата: и
  - идентификува и постави било какви други активности за санација.

## **2.9 Бучава и вибрации**

- 2.9.1** Операторот, согласно условите во дозволата, ќе ја контролира бучавата и вибрациите како што е опишано во документите наведени во Табела 2.9.1, или на друг начин писмено договорен со Надлежниот орган.



| Табела 2.9.1 : Бучава и вибрации |                              |                     |
|----------------------------------|------------------------------|---------------------|
| Опис                             | Документ                     | Дата кога е примено |
| Поглавје VI.5 и VII              | Барање и Прилог кон барањето | 31.12. 2007         |

## 2.10 Мониторинг

**2.10.1** Операторот, согласно условите во дозволата, ќе изведува, мониторинг, ќе го анализира и развива истиот како што е опишано во документите наведени во Табела 2.9.1, или на друг начин писмено договорен со Надлежниот орган.

| Табела 2.10.1 : Мониторинг |                              |                     |
|----------------------------|------------------------------|---------------------|
| Опис                       | Документ                     | Дата кога е примено |
| Поглавје IX                | Барање и Прилог кон барањето | 31.12. 2007         |

**2.10.2** Ќе обезбеди:

- безбеден и постојан пристап до мерните места, за да се овозможи земањето примероци/мониторингот да биде изведено во релација со точките на емисија наведени во Додаток 2, освен ако не е поинаку наведено во Додатокот, и
- безбеден пристап до други точки на земање примероци/мониторинг, кога тоа ќе го побара Надлежниот орган.

**2.10.3** Земањето примероци и анализите ќе се изведува според ISO стандардите.

## 2.11 Престанок на работа

**2.11.1** Операторот, согласно условите во дозволата, ќе обезбеди услови за престанок на работата на инсталацијата како што е опишано во документите наведени во Табела 2.11.1, или на друг начин договорен со Надлежниот орган на писмено.

| <b>Табела 2.11.1 : Престанок на работа</b> |                              |                            |
|--|------------------------------|----------------------------|
| <b>Опис</b>                                | <b>Документ</b>              | <b>Дата кога е примено</b> |
| Поглавје XIII                              | Барање и Прилог кон барањето | 31.12. 2007                |

**2.11.2** По конечен или планиран прекин на употребата на целата или дел од локацијата каде што се изведува активноста во период подолг од 6(месеци), Операторот во договор со надлежниот орган ќе ја предаде локацијата безбедно, односно доколку е потребно ќе се отстрани целата почва или дел од неа, објектите или опремата или секој отпад, материјали и други супстанции кои може да предизвикаат загадување на животната средина.

## **2.12 Инсталации со повеќе оператори**

**2.12.1** Со инсталацијата за која се издава дозвола управува само еден (1) оператор

или

Оваа дозвола е валидна само за оние делови од инсталацијата што се означени на мапата во делот од ова дозвола.

## **3 Документација**

### **3.1.1** Документацијата ("Специфицирана Документација") ќе содржи податоци за:

- секоја неисправност, дефект или престанок со работа на постројката, опремата или техниките (вклучувајќи краткотрајни и долготрајни мерки за поправка) што може да има, имало или ќе има влијание на перформансите врз животната средина што се однесуваат на инсталацијата за која се издава дозволата. Овие записи ќе бидат чувани во дневник воден за таа цел;
- целиот спроведен мониторинг и земањето примероци и сите проценки и оценки направени на основа на тие податоци.

### **3.1.2** За инспекција од страна на Надлежниот орган во било кое пристојно време ќе бидат достапни:

- Специфицираната документација;
- Било кои други документи направени од страна на Операторот поврзани со работата на инсталацијата за која се издава дозволата ("Други документи").

### **3.1.3** Копија од било кој специфициран или друг документ ќе му биде доставен на Надлежниот орган на негово барање и без надокнада.

### **3.1.4** Специфицираните и другите документи треба:

- да бидат читливи;
- да бидат направени што е можно побрзо;
- да ги вклучат сите дополнувања и сите оригинални документи кои можат да се приложат.

### **3.1.5** Операторот е должен специфицираната и другата документација да ја чува за време на важноста на оваа дозвола, како и пет години по престанокот на важноста.

### **3.1.6** За целиот примен или создаден отпад во инсталацијата за која што се издава дозволата, операторот ќе има документација (и ќе ја чува истата за време на важноста на оваа дозвола, како и пет години по престанокот на важноста) за:

- Составот на отпадот, или онаму каде што е можно, опис;
- најдобра проценка на создадената количина отпад;

- трасата на транспорт на отпадот за одлагање; и
- најдобра проценка на количината отпад испратен на преработка.

### **3.1.7**

Операторот на инсталацијата за којашто се издава дозволата ќе направи записник, доколку постојат жалби или тврдења за нејзиното влијание врз животната средина. Во записникот треба да стои датум и време на жалбата, како и кратко резиме доколку имало било каква истрага по таа основа и резултати од истата. Таквите записи треба да бидат чувани во дневник воден за таа цел.

## 4 Редовни извештаи

**4.1.1** Сите извештаи и известувања што ги бара оваа дозвола, операторот ќе ги испраќа до Надлежниот орган за животна средина.

**4.1.2** Операторот ќе даде извештај за параметрите од Табела Д2 во Додатокот 2 :

- во однос на наведени емисиони точки;
- за периодите за кои се однесуваат извештаите наведени во Табела Д2 од Додаток 2 и за обликот и содржината на формуларите, операторот и надлежниот орган ќе се договорат за време на преговорите;
- давање на податоци за вакви резултати и проценки како што може да биде барано од страна на формуларите наведени во тие Табели; и

### Годишен извештај за животна средина Содржина

Емисии од инсталацијата. (поднесување на РИПЗМ + согласност со ГВЕ)  
Евиденција за управување со отпад  
Преглед за потрошувачка на сировини.  
Резиме на забелешки (жалби/поплаки).  
Распоред на цели и задачи за животната околина.  
Програма за управување со животната средина - извештај од претходната година.  
Програма за управување со животната средина - предлог за тековната година.  
Регистар на загадувачки емисии - извештај од претходната година.  
Регистар на загадувачки емисии - предлог за тековната година.  
Резиме на извештајот за мониторинг на бучава.  
Резиме на мониторингот на животната средина.  
Извештај за тестирање и инспекција на резервоари и цевоводите.  
Резиме на пријавени инциденти.  
Резиме од извештај за ефикасност на енергијата.  
Извештај за утврдување на ефикасноста од користење на сировини во процесот и редукција на генерираниот отпад.  
Извештај за прогресот кој е направен и развиените предлози за да се минимизира побарувачката на вода и волуменот на испуштање на индустриска вода.  
Сите други предмети специфицирани од страна на Надлежниот орган

## 5 Известувања

Операторот ќе го извести Надлежниот орган **без одложување**:

- кога ќе забележи емисија на некоја супстанција која го надминува лимитот или критериумот на оваа дозвола, наведен во врска со таа супстанција;
- кога ќе забележи фугитивна емисија што предизвикала или може да предизвика загадување, освен ако емитираната количина е многу мала да не може да предизвика загадување;
- кога ќе забележи некаква неисправност, дефект или престанок на работата на постројката или техниките, што предизвикало или има потенцијал да предизвика загадување; и
- било какво несакано дејство што предизвикало или има потенцијал да предизвика загадување.

**5.1.1** Операторот треба да достави писмена потврда до Надлежниот орган за било кое известување од условот 5.1.1 согласно Распоредот 1 од оваа дозвола, преку испраќање на податоци наведени во Делот А од Распоредот 1 од оваа дозвола во рок од 24 часа од ова известување. Операторот ќе испрати подетални податоци наведени во Делот Б од тој Распоред, што е можно побрзо.

**5.1.2** Операторот ќе даде писмено известување што е можно побрзо, за секое од следниве

- перманентен престанок на работата на било кој дел или на целата инсталација, за која се издава дозволата;
- престанок на работата на некој дел или на целата инсталација за која се издава дозволата, со можност да биде подолго од 1 година; и
- повторно стартување на работата на некој дел или целата инсталација за кој што се издава дозволата, по престанокот по известување според 5.1.3 (параграф два).

**5.1.3** Операторот ќе даде писмено известување во рок од 14 дена пред нивното појавување, за следниве работи:

- било каква промена на трговското име на Операторот, регистарско име или адресата на регистрирана канцеларија;
- промена на податоците за холдинг компанијата на операторот (вклучувајќи и податоци за холдинг компанијата кога операторот станува дел од неа);
- за активности кога операторот оди во стечај склучува доброволен договор или е оштетен;



## 6 Емисии

### 6.1 Емисии во воздух - Нема

- 6.1.1** Емисиите во воздух од точката/ите на емисија наведени во Табела 6.1.1, ќе потекнат само од извор/и наведен/и во таа Табела. (Број според мапата)
- 6.1.2** Границите на емисиите во воздух за параметарот/рите и точката/ите на емисија наведени во Табела 6.1.2 нема да бидат пречекорени во соодветниот временски период.
- 6.1.3** Временските периоди од 6.1.2 соодветствуваат на оние од прифатената програма за подобрување од поглавјето 9 од оваа дозвола.
- 6.1.4** Операторот ќе врши мониторинг на параметрите наведени во табела 6.1.2, на точките на емисија и најмалку на фреквенции наведени во таа Табела.

| Табела 6.1.2 : Следење на гранични вредности за емисии во воздух |
|--|
| Параметар  |
| <b>ПРАШИНА</b>   |
| <b>ГРАНИЧНИ ВРЕДНОСТИ</b>  |
| <b>Максимално дозволени концентрации ( МДК )</b>                 |
| <b>30 mg/ m<sup>3</sup></b>                                      |
| <b>Месечен мониторинг</b>  |





- 6.1.5** Емисиите од инсталацијата не треба да содржат нападен мирис надвор од границите на инсталацијата,
- 6.1.6** Емисиите во воздухот, освен пареа и кондензирана водена пареа, не треба да содржат капки од перзистентна магла и перзистентен чад.
- 6.1.7** Емисиите не треба да содржат видлив чад. Ако, поради причина на одржување, емисиите на чад се предизвикани од повторно стартување од ладно, истото не треба да трае подолго од 20 минути во било кој период од 8 часови и сите практични чекори треба да се преземат да се минимизира емисијата.

## **6.2 Емисии во почва - НЕМА**

**6.2.1** Нема да има емисии во почвата

**6.2.2** Операторот ќе извести

### 6.3 Емисии во вода (различни од емисиите во канализација) - НЕМА

#### 6.3.1 Емисии во вода од точка/и на емисија наведени во Табела 6.3.1 ќе потекнуваат само од извор/ите наведени во таа Табела.

| Табела 6.3.1: Гранични вредности на емисија во вода во случај на појава на ваков вид на емисија |            |                           |                            |
|---|------------|---------------------------|----------------------------|
| Параметер   | ГВЕ (mg/l) | Фреквенција на мониторинг | Метод на анализа / техника |
| Суспендирани честички   | 30         | Месечно                   | Гравиметриски              |
| ХПК <sub>КМn4</sub> mg/l O <sub>2</sub>   | 2.51-5.00  | Дневно                    | M54ISO8467                 |
| БПК <sub>5</sub> ml/l O <sub>2</sub>  | 2.01-4.00  | Месечно                   | M54ISO5815                 |
| pH  | 6.3 - 6.5  | Месечно                   | M54ISO10523                |

6.3.2 Границите за емисиите во вода за параметарот/рите и точката/ите на емисија поставени во Табела 6.3.2, нема да бидат пречекорени во соодветниот временски период.

6.3.3 Временските периоди од 6.3.2 соодветствуваат на оние од прифатената програма за подобрување од поглавјето 9 од оваа дозвола.

6.3.4 Операторот ќе изведува мониторинг на параметрите наведени во Табела 6.3.2, на точките на емисија и со фреквенции наведени во таа Табела.

| Табела 6.3.2 : Граници на емисија во вода |           |           |                           |
|---|-----------|-----------|---------------------------|
| Ознака на точка на емисија                |           |           |                           |
| Параметар                                 | Период до | Период од | Фреквенција на мониторинг |
|   |           |           |                           |
|   |           |           |                           |

За секоја точка на емисија посебна табела.

6.3.5 Не смее да има емисии во вода од страна на инсталацијата за која се издава дозволата, на било која супстанција пропишана за вода за која нема дадено граници во Табела 6.3.2, освен за концентрации кои не се поголеми од оние кои веќе ги има во водата.

- 6.3.6 Операторот ќе зема примероци и ќе врши мониторинг на местото на испустот (наведи) со фреквенција (наведи).

## 6.4 Емисии во канализација

**6.4.1** Емисиите во канализација од точката/ите на емисија наведени во Табела 6.4.1 ќе потекнуваат сам од изворот/ите наведени во таа Табела.

| <b>Табела 6.4.1: Гранични вредности на емисии во канализација во случај на појава на ваков вид на емисија</b> |                   |                                  |                                   |
|---|-------------------|----------------------------------|-----------------------------------|
| <b>Параметер</b>  | <b>ГВЕ (mg/l)</b> | <b>Фреквенција на мониторинг</b> | <b>Метод на анализа / техника</b> |
| <b>1. Микробиолошки параметри</b>   |                   |                                  |                                   |
| Најверојатен број на колиформни бактерии (бр.Бактерии во 1л)  | 200000            | шест месеци                      | Стандардна метода                 |
| Esherichia coli ( бр. Во 1 л )  | 0                 | шест месеци                      | Стандардна метода                 |
| <b>2. Физички параметри</b>   |                   |                                  |                                   |
| Температура (°C )   | 15                | шест месеци                      | Стандардна метода                 |
| Боја ( Pt-C <sub>0</sub> степени)   | 5                 | шест месеци                      | Стандардна метода                 |
| Матност ( NTU )   | 1.2               | шест месеци                      | Стандардна метода                 |
| pH  | 9.5               | шест месеци                      | pH електрода / метар              |
| Потрошувачка на Перманганат   | 20                | шест месеци                      | Стандардна метода                 |
| Електролитска Споводливост при 293.6 ( μs/cm )  | 1000              | шест месеци                      | Стандардна метода                 |
| Суспендирани честички (вкупно)  | 30 mg/l           | месечно                          | Гравиметрија                      |

**6.4.2** Границите на емисиите во канализација за параметарот/рите и точките на емисија поставени во Табела 6.4.2 нема да бидат пречекорени во соодветниот временски период.

**6.4.3** Временските периоди од 6.4.2 соодветствуваат на оние од прифатената програма за подобрување од поглавјето 9 од оваа дозвола.

Операторот ќе врши мониторинг на параметрите неведени во табела 6.4.3а и 6.4.3б, на точките на емисија и не поретко од наведеното во таа Табела.

- 6.4.4** Не смее да има емисии во вода од страна на инсталацијата за која се издава дозволата, на било која супстанција препишана за вода за која нема дадено граници во Табела 6.4.2, освен за концентрации кои не се поголеми од оние кои веќе ги има во водата.
- 6.4.5** Нема да има испуштања на било какви супстанции кои може да предизвикаат штета на канализацијата или да имаат влијание на нејзиното одржување.

## **6.5 Емисии на топлина**

**6.5.1** Не се дозволени емисии на топлина кои значително ќе влијаат врз животната средина.

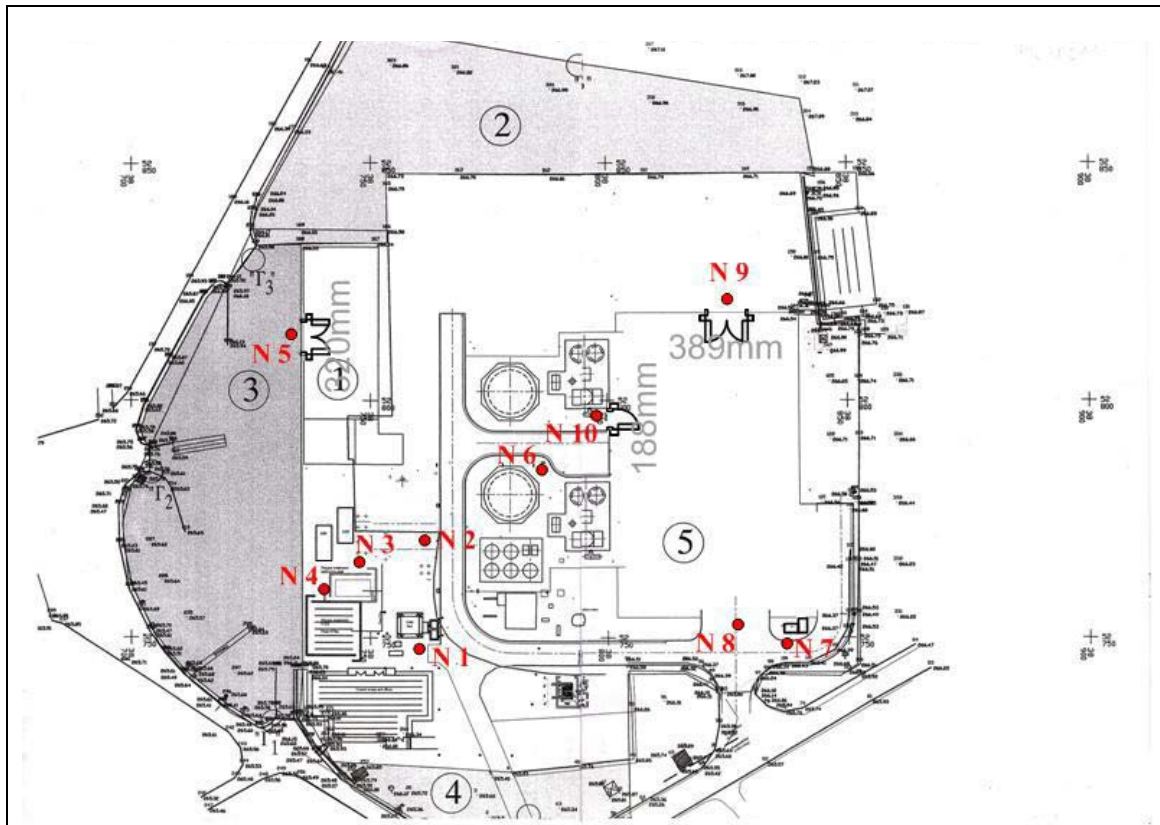


## 6.6 Емисии на бучава

**6.6.1** Емисиите на бучава од локацијата треба да се во согласност со стандардите пропишани со националното законодавство (Одлука за утврдување во кои случаи и под кои услови се смета дека е нарушен мирот на граѓаните).

**6.6.2** Бучавата од инсталацијата не треба да доведува до зголемување на нивото на звучниот притисок ( $L_{eq,T}$ ) мерено на локации кои се осетливи на бучава во инсталацијата кои ги надминуваат граничните вредност/и дадени во Одлуката за утврдување во кои случаи и под кои услови се смета дека е нарушен мирот на граѓаните од штетна бучава (Сл. Весник 64 од 1993 год.).

| Табела: 6.6.1 Збирна листа на изворите на бучава $d_B(A)$ |                          |                       |  |                                  |
|---|--------------------------|-----------------------|--|----------------------------------|
| Извор   | Емисиона точка<br>Реф.Бр | Периоди на<br>емисија | Звучен<br>притисок $d_B(A)$<br>на<br>референтната<br>одадалеченост | Гранична<br>вредност<br>$d_B(A)$ |
| Ладилен блок  | N 1                      | Постојано             | 80,4   | 60-70                            |
| Компресор за воздух                                       | N 2                      | Постојано             | 82,3   | 60-70                            |
| Компресори за<br>кислород                                 | N 3                      | Постојано             | 87,3   | 60-70                            |
| Компресори за<br>кислород                                 | N 4                      | Постојано             | 82,4   | 60-70                            |
| Пред врата од<br>Полнилница                               | N 5                      | Постојано             | 67,5   | 60-70                            |
| Постројка за течен и<br>гасен O2 и N2                     | N 6                      | Постојано             | 62,5   | 60-70                            |
| Усисни филтри за<br>воздух                                | N 7                      | Постојано             | 91,5   | 60-70                            |
| Пред врата од<br>компресор.хала (југ)                     | N 8                      | Постојано             | 86,0   | 60-70                            |
| Пред врата од<br>компресор.хала<br>(север)                | N 9                      | Постојано             | 67,5   | 60-70                            |
| Пред врата од<br>компресор хала<br>(запад)                | N 10                     | Постојано             | 65,0   | 60-70                            |



Мерни места на емисии на бучава

## Мониторинг на емисиите на бучава и точки на земање на примероци

### Референтен број на емисионата точка: N1

|                     |                           |                              |                           |                          |
|---------------------|---------------------------|------------------------------|---------------------------|--------------------------|
| Параметар           | Фреквенција на мониторинг | Пристап на мерните места     | Метод на земање примероци | Метод на анализа/техника |
| Интезитет на бучава | По потреба                | Лесен пристап на кота + 0.00 | Според ИЕС                | Стандард ANSI S 1.4      |

### Референтен број на емисионата точка: N2

|                     |                           |                              |                           |                          |
|---------------------|---------------------------|------------------------------|---------------------------|--------------------------|
| Параметар           | Фреквенција на мониторинг | Пристап на мерните места     | Метод на земање примероци | Метод на анализа/техника |
| Интезитет на бучава | По потреба                | Лесен пристап на кота + 0.00 | Според ИЕС                | Стандард ANSI S 1.4      |

### Референтен број на емисионата точка: N3

|                     |                           |                              |                           |                          |
|---------------------|---------------------------|------------------------------|---------------------------|--------------------------|
| Параметар           | Фреквенција на мониторинг | Пристап на мерните места     | Метод на земање примероци | Метод на анализа/техника |
| Интезитет на бучава | По потреба                | Лесен пристап на кота + 0.00 | Според ИЕС                | Стандард ANSI S 1.4      |

### Референтен број на емисионата точка: N4

|                     |                           |                              |                           |                          |
|---------------------|---------------------------|------------------------------|---------------------------|--------------------------|
| Параметар           | Фреквенција на мониторинг | Пристап на мерните места     | Метод на земање примероци | Метод на анализа/техника |
| Интезитет на бучава | По потреба                | Лесен пристап на кота + 0.00 | Според ИЕС                | Стандард ANSI S 1.4      |

### Референтен број на емисионата точка: N5

|                     |                           |                              |                           |                          |
|---------------------|---------------------------|------------------------------|---------------------------|--------------------------|
| Параметар           | Фреквенција на мониторинг | Пристап на мерните места     | Метод на земање примероци | Метод на анализа/техника |
| Интезитет на бучава | По потреба                | Лесен пристап на кота + 0.00 | Според ИЕС                | Стандард ANSI S 1.4      |

**Референтен број на емисионата точка: N6**

|                     |                           |                              |                           |                          |
|---------------------|---------------------------|------------------------------|---------------------------|--------------------------|
| Параметар           | Фреквенција на мониторинг | Пристап на мерните места     | Метод на земање примероци | Метод на анализа/техника |
| Интезитет на бучава | По потреба                | Лесен пристап на кота + 0.00 | Според ИЕС                | Стандард ANSI S 1.4      |

**Референтен број на емисионата точка: N7**

|                     |                           |                              |                           |                          |
|---------------------|---------------------------|------------------------------|---------------------------|--------------------------|
| Параметар           | Фреквенција на мониторинг | Пристап на мерните места     | Метод на земање примероци | Метод на анализа/техника |
| Интезитет на бучава | По потреба                | Лесен пристап на кота + 0.00 | Според ИЕС                | Стандард ANSI S 1.4      |

**Референтен број на емисионата точка: N8**

|                     |                           |                              |                           |                          |
|---------------------|---------------------------|------------------------------|---------------------------|--------------------------|
| Параметар           | Фреквенција на мониторинг | Пристап на мерните места     | Метод на земање примероци | Метод на анализа/техника |
| Интезитет на бучава | По потреба                | Лесен пристап на кота + 0.00 | Според ИЕС                | Стандард ANSI S 1.4      |

**Референтен број на емисионата точка: N9**

|                     |                           |                              |                           |                          |
|---------------------|---------------------------|------------------------------|---------------------------|--------------------------|
| Параметар           | Фреквенција на мониторинг | Пристап на мерните места     | Метод на земање примероци | Метод на анализа/техника |
| Интезитет на бучава | По потреба                | Лесен пристап на кота + 0.00 | Според ИЕС                | Стандард ANSI S 1.4      |

**Референтен број на емисионата точка: N10**

|                     |                           |                              |                           |                          |
|---------------------|---------------------------|------------------------------|---------------------------|--------------------------|
| Параметар           | Фреквенција на мониторинг | Пристап на мерните места     | Метод на земање примероци | Метод на анализа/техника |
| Интезитет на бучава | По потреба                | Лесен пристап на кота + 0.00 | Според ИЕС                | Стандард ANSI S 1.4      |

## Амбиентна бучава

|                            | Национален координатен систем | Нивоа на звучен притисок |                    |                    |
|----------------------------|-------------------------------|--------------------------|--------------------|--------------------|
|                            | (5 Север, 5 Исток)            | L(A) <sub>eq</sub>       | L(A) <sub>10</sub> | L(A) <sub>90</sub> |
| Граница на инсталацијата   |                               |                          |                    |                    |
| Место 1: AN 1              | N-42,01845° ; E-21,46408°     | 51,7                     |                    |                    |
| Место 2: AN 2              | N-42,01775° ; E-21,46389°     | 65,2                     |                    |                    |
| Место 3: AN 3              | N-42,01741° ; E-21,46293°     | 60,5                     |                    |                    |
| Место 4: AN 4              | N-42,01777° ; E-21,46218°     | 62,4                     |                    |                    |
| Место 5: AN 5              | N-42,01808° ; E-21,46192°     | 63,5                     |                    |                    |
| Место 6: AN 6              | N-42,01869° ; E-21,46231°     | 52,9                     |                    |                    |
| Локации осетливи на бучава |                               |                          |                    |                    |
| Место 1:                   |                               |                          |                    |                    |
| Место 2:                   |                               |                          |                    |                    |
| Место 3:                   |                               |                          |                    |                    |
| Место 4:                   |                               |                          |                    |                    |

### Заклучок:

Од резултатите може да се заклучи дека бучавата што се генерира од ТГС Технички Гасови, производна единица Железара, нема влијание врз животната средина надвор од нејзините граници.



Места на мерење на амбиентална бучава

## Мониторинг на амбиентална бучава и точки на земање на примероци

### **Референтен број на точката на мониторинг: AN1**

|                         |                           |                                   |                           |                          |
|-------------------------|---------------------------|-----------------------------------|---------------------------|--------------------------|
| Параметар               | Фреквенција на мониторинг | Присатап до точките на мониторинг | Метод на земање примероци | Метод на анализа/техника |
| Мерење амбиентна бучава | Четири пати годишно       | Лесен пристап на кота + 0.00      | Според ИЕС                | Стандард ANSI S 1.4      |

### **Референтен број на точката на мониторинг: AN2**

|                         |                           |                                   |                           |                          |
|-------------------------|---------------------------|-----------------------------------|---------------------------|--------------------------|
| Параметар               | Фреквенција на мониторинг | Присатап до точките на мониторинг | Метод на земање примероци | Метод на анализа/техника |
| Мерење амбиентна бучава | Четири пати годишно       | Лесен пристап на кота + 0.00      | Според ИЕС                | Стандард ANSI S 1.4      |

### **Референтен број на точката на мониторинг: AN3**

|                         |                           |                                   |                           |                          |
|-------------------------|---------------------------|-----------------------------------|---------------------------|--------------------------|
| Параметар               | Фреквенција на мониторинг | Присатап до точките на мониторинг | Метод на земање примероци | Метод на анализа/техника |
| Мерење амбиентна бучава | Четири пати годишно       | Лесен пристап на кота + 0.00      | Според ИЕС                | Стандард ANSI S 1.4      |

### **Референтен број на точката на мониторинг: AN4**

|                         |                           |                                   |                           |                          |
|-------------------------|---------------------------|-----------------------------------|---------------------------|--------------------------|
| Параметар               | Фреквенција на мониторинг | Присатап до точките на мониторинг | Метод на земање примероци | Метод на анализа/техника |
| Мерење амбиентна бучава | Четири пати годишно       | Лесен пристап на кота + 0.00      | Според ИЕС                | Стандард ANSI S 1.4      |

### **Референтен број на точката на мониторинг: AN5**

|                         |                           |                                   |                           |                          |
|-------------------------|---------------------------|-----------------------------------|---------------------------|--------------------------|
| Параметар               | Фреквенција на мониторинг | Присатап до точките на мониторинг | Метод на земање примероци | Метод на анализа/техника |
| Мерење амбиентна бучава | Четири пати годишно       | Лесен пристап на кота + 0.00      | Според ИЕС                | Стандард ANSI S 1.4      |

**Референтен број на точката на мониторинг:**

**AN5**

| Параметар               | Фреквенција на мониторинг | Присатап до точките на мониторинг | Метод на земање примероци | Метод на анализа/техника |
|-------------------------|---------------------------|-----------------------------------|---------------------------|--------------------------|
| Мерење амбиентна бучава | Четири пати годишно       | Лесен пристап на кота + 0.00      | Според ИЕС                | Стандард ANSI S 1.4      |

**Референтен број на точката на мониторинг:**

**AN6**

| Параметар               | Фреквенција на мониторинг | Присатап до точките на мониторинг | Метод на земање примероци | Метод на анализа/техника |
|-------------------------|---------------------------|-----------------------------------|---------------------------|--------------------------|
| Мерење амбиентна бучава | Четири пати годишно       | Лесен пристап на кота + 0.00      | Според ИЕС                | Стандард ANSI S 1.4      |



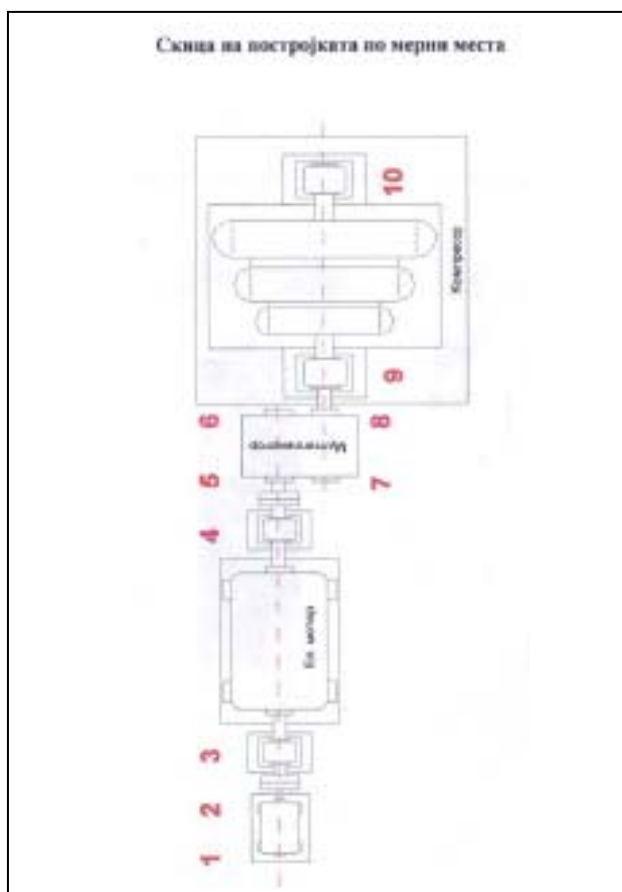
## 6.7 Емисии на вибрации

За мерење на вибрации користени се ISO 2372 стандардите. Примери од мерењата на спектарот на фреквенцијата се дадени во Прилог VI.6.

Како заклучок од мерењата на вибрации во Инсталацијата ТГС Технички Гасови-Железара е :

Резултатите од мерењата кои се дадени во табелите и дијаграмите во Прилог VI.6 покажуваат дека вибрационото ниво на компресорската постројка е во сеуште дозволено подрачје (согласно ISO 2372).

Препорачливо е редовно следење на вибрационата состојба на постројката.



Скица на постројката по мерни места.

## **7 Пренос до пречистителна станица за отпадни води**

## **8 Услови надвор од локацијата**

## 9 Програма за подобрување

9.1 Операторот ќе ги спроведе договорените мерки наведени во Табела 9.1.1, заклучно со датумот наведен во таа табела и ќе испрати писмено известување до Надлежниот орган за датумот кога било комплетирана секоја мерка, во рок од 14 дена од завршувањето на секоја од тие мерки.

| Табела 9.1.1 : Програма за подобрување |  |                     |
|--|--|---------------------|
| Ознака                                 | Табела 9.1.1 : Програма за подобрување | Датум на завршување |
| 9.1                                    | Мерка                                  |                     |
|  |  |                     |

## **10 Договор за промени во пишана форма**

**10.1** Кога својството "или како што е друго договорено написмено" се користи во услов од дозволата, операторот ќе бара таков договор на следниот начин:

**10.1.1** Операторот ќе ѝ даде на Надлежниот орган писмено известување за деталите на предложената промена, означувајќи го релевантниот/те дел/ови од оваа дозвола, и

**10.1.2** Ваквото известување ќе вклучува проценка на можните влијанија на предложената промена (вклучувајќи создавање отпад) како ризик за животната средина од страна на инсталацијата за која се издава дозволата.

**10.2** Секоја промена предложена според условот 10.1.1 и договорена писмено со Надлежниот орган, може да се имплементира само откако операторот му даде на Надлежниот орган претходно писмено известување за датата на имплементација на промената. Почнувајќи од тој датум, операторот ќе ја управува инсталацијата согласно таа промена и за секој релевантен документ што се однесува на тоа, дозволата ќе мора да се дополнува.

## Додаток 1

### Писмена потврда за известувања

Овој Додаток ги прикажува информациите што операторот треба да ги достави до Надлежниот орган за да го задоволи условот 5.1.2 од оваа дозвола.

Мерните единици користени во податоците прикажани во делот А и Б треба да бидат соодветни на условите на емисијата. Онаму каде што е можно, да се направи споредба на реалната емисија и дозволените граници на емисија.

Ако некоја информација се смета за деловно доверлива, треба да биде одделена од оние што не се доверливи, поднесена на одделен лист заедно со барање за комерцијална доверливост во согласност со Законот за животна средина.

### Потврдата треба да содржи

#### Дел А

- Име на операторот.
- Број на дозвола.
- Локација на инсталацијата.
- Датум на доставување на податоци.
- Време, датум и локација на емисијата.
- Карактеристики и детали на емитираната/ите супстанција/и, треба да вклучува :
  - Најдобра проценка на количината или интензитетот на емисија, и времето кога се случила емисијата.
  - Медиум на животната средина на кој што се однесува емисијата.
  - Превземени или планирани мерки за стопирање на емисијата.

#### Дел Б

- Други попрецизни податоци за предметот известен во Делот А
- Превземени или планирани мерки за спречување за повторно појавување на истиот проблем.
- Превземени или планирани мерки за исправување, лимитирање или спречување на загадувањето или штетата на животната средина што може да се случи како резултат на емисијата.
- Датуми на сите известувања од Делот А за време на претходните 24 месеци.
- Име  Пошта.....
- Потпис  Датум
- Изјава дека потпишаниот е овластен да потпишува во име на операторот.

## Додаток 2

### Извештаи за податоците од мониторингот

Параметрите за кои извештаите ќе бидат направени, согласно условите 4.1.2 од оваа дозвола, се наведени подолу.

| Извештај                                    | Фреквенција на извештајот<br>Белешка1          | Датум на поднесување на извештајот                      |
|---|--|---|
| Годишен Извештај за Животна Средина (АЕР)   | Годишно  | до 31-ви март секоја година<br>(да се достави до МЖСПП) |
| Евиденција на инциденти                     | Како што се случуваат                          | Во рок од 3(три) дена од инцидентот.                    |
| Распоред на цели и задачи                   | На секои 5 (пет) години, со годишно ревидирање | 3(три) месеци претходно, пред започнувањето на развојот |
| Мониторинг на квалитетот на отпадната вода  | Нема   |   |
| Мониторинг на воздухот                      | Нема   |   |
| Мониторинг на квалитетот на подземната вода | Нема   |   |
| Ревизија на употребата на вода              | Годишно  |   |
| Преглед на бучавата                         | Годишно  |   |

**Додаток 3****Листа на сировини, меѓупроизводи и производи**

| Реф. Број или шифра | Материал/ Супстанција            | CAS Број    | Категорија на опасност | Залиха Количина (тони) | Годишна употреба (тони)      | Природа на употребата   | R - Фраза | S - Фраза |
|---------------------|----------------------------------|-------------|------------------------|------------------------|------------------------------|---|-----------|-----------|
| 1.                  | Течен кислород<br>O <sub>2</sub> | 7782-44-7   |                        |                        | 2.600,0 t                    | Се користи како готов производ  | 8         | 17        |
| 2.                  | Гасен кислород<br>O <sub>2</sub> | 7782-44-7   |                        |                        | 24.000,0t                    | Се користи како готов производ  | 8         | 17        |
| 3.                  | Течен азот<br>N <sub>2</sub>     | 7727-37-9   |                        |                        | 2.050,0 t                    | Се користи како готов производ  | /         | /         |
| 4.                  | Гасен азот<br>N <sub>2</sub>     | 7727-37-9   |                        |                        | 4.600,0 t                    | Се користи како готов производ  |           |           |
| 5.                  | Турбинско масло<br>Schell T32    |             | 3;6                    |                        | 100 L                        | Се користи како масло за подмачкување                                       | 10        | 1         |
| 6.                  | Турбинско масло<br>Schell T68    |             | 3;6                    |                        | 250L                         | Се користи како масло за подмачкување                                       | 10        | 1         |
| 7.                  | Турбинско масло<br>Schell T150   |             | 3;6                    |                        | 150L                         | Се користи како масло за подмачкување                                       | 10        | 1         |
| 8.                  | Атм. воздух                      | /           |                        |                        | 86.400.000,0 Nm <sup>3</sup> | Се користи како сировина за производство на O <sub>2</sub> и N <sub>2</sub> | /         | /         |
| 9.                  | Силикагел<br>SiO <sub>2</sub>    | 112926-00-8 |                        | 400 kg                 |                              | Се користи како средство за сушење  |           |           |
| 10.                 | Алуминска глинаца                |             |                        | 300 kg                 |                              | Се користи како средство за сушење  |           |           |
| 11.                 | Фамин                            |             |                        |                        | 200 L                        | Се користи како сред. за одмачкување  |           |           |



**Листа со детали за суровини, меѓупроизводи и производи**

| Реф. Број или шифра | Материал/ Супстанција       | Мирис             |                             |   | Приоритетни супстанции |  |  |  |
|---------------------|-----------------------------|-------------------|-----------------------------|---|------------------------|--|--|--|
|                     |                             | Миризливост Да/Не | Опис                        | Праг на осетливост ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ) |                        |  |  |  |
| 1.                  | Течен кислород $\text{O}_2$ | не                |                             |   |                        |  |  |  |
| 2.                  | Гасен кислород $\text{O}_2$ | не                |                             |   |                        |  |  |  |
| 3.                  | Течен азот $\text{N}_2$     | не                |                             |   |                        |  |  |  |
| 4.                  | Гасен азот $\text{N}_2$     | не                |                             |   |                        |  |  |  |
| 5.                  | Турбинско масло Schell T32  | не                |                             |   |                        |  |  |  |
| 6.                  | Турбинско масло Schell T68  | не                |                             |   |                        |  |  |  |
| 7.                  | Турбинско масло Schell T150 | не                |                             |   |                        |  |  |  |
| 8.                  | Силикагел $\text{SiO}_2$    | не                |                             |   |                        |  |  |  |
| 9.                  | Алуминска глина             | не                |                             |   |                        |  |  |  |
| 10.                 | Фамин                       | да                | Карактеристичен остар мирис |   |                        |  |  |  |